

Márffy Ödön (1878-1959)

Táborozás (Lovasok a völgyben), 1917 körül

Olaj, vászon, 65x81 cm
Jelezve jobbra lent: Márffy Ödön

Oeuvre-jegyzék szám: 4.7.4.1.2

• In: Rockenbauer Zoltán: Márffy. Életműkatalógus. Budapest, 2006

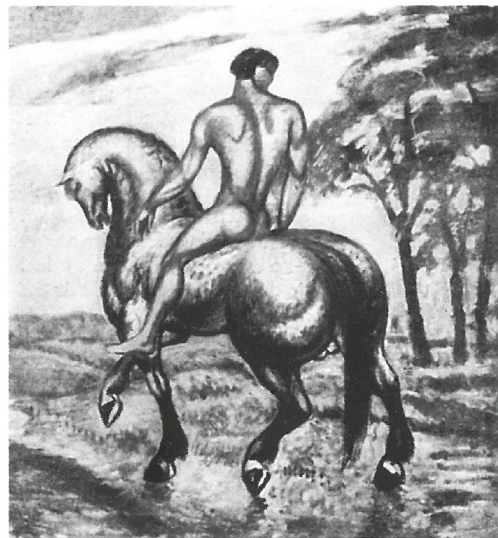
Reprodukálva:

- Nemes Galéria Évkönyv 2001, 27. l.: *Táborozás*
- Gassama-Szabó Bernadett – Wittek Zsolt (szerk.): Festőművészeink a korabeli sajtó írásaiban. Budapest, Orlikon kiadó, 2005. 181. l.
- Rockenbauer Zoltán: Márffy. Életműkatalógus. Budapest, 2006. 211. l. (színes tábla)

Kikiáltási ár: 6 500 000 Ft / 25 000 EUR

Az első világháború kitörését követően sok művésznünk ment el hadifestőnek. Márffy Ödön főhadnagyi rangban vonult be, és 1915-ben művésztársainak önkéntes iskolát vezetett a seregben. Berény Róbert első felesége, Somlyó Lényi így emlékezett vissza erre az időszakra: „amikor [Berény Róbert] bevonult a tüzérekhez, igyekezett bekerülni ahhoz az ezredhez, ahol Márffy mint főhadnagy iskolaparancsnok volt. Így került oda Róbert, Zsigon Vilmos, Pór Bertalan, Kömendi-Frimm Ervin és Kisfaludi Stróbl Zsigmond. Nyáron nálunk gyülekeztek a fiúk, hogy együtt készüljenek a tisztvi vizsgára, melyet egyik sem tett le, azt hiszem...” Márffy mindenestre a tüzérszázadosáig vitte, és sokfelé eljutott hadifestőként. Ebben a minőségében ismerkedett meg Mednyánszky Lászlóval is Osztravában: „Az első világháború alatt én is, Rippl is hadifestők voltunk Mährisch-Osttrauban (...), Mednyánszky is. Itt voltunk beosztva a Sajtó-főhadiszállásra. Csak sapka és karszalag meg igazolvány volt. Itt találkoztunk kb. havonta s innen küldtek ki bennünket a különféle frontokra. Itt mutattuk be a rajzainkat és adták ki az ukázt. Itt barátkoztam össze Mednyánszkyval. Hideg őszi idő volt, reggel hatkor indultam, az öreg kijött engem búcsúztatni. Megvárta míg a vonat elindul és lobogtatta a kendőjét, pedig kértem, menjen haza mert megfázik. Bűbájos volt az öreg.” – mesélte később Márffy.

1916. májusától több alkalommal is megjárta Ukrajnát, számos rajza maradt fent a Strypa folyó mellékéről. De volt Minszk környékén, a Naroc-fronton, továbbá a Bánságban, Dalmáciában, az Adriánál és az olasz hadszíntéren is. Az Isonzó mellékfolyójánál, a Wippach völgyében táborozó magyar katonákról több képet is festett, közülük tartozik a III. Sajtóhadiszállás kiállításán bemutatott nagyméretű vászra, *A Wippach völgyében*, valamint ennek festménynek a mostani aukcióra kerülő változata a *Táborozás* is. Márffy festői habitusára jellemző, hogy hadifestőként sem talált ihlető témát a háború tragikumában – szemben pél-

Kernstok Károly: *Magányos lovas*, 1911.
Budapest, Magyar Nemzeti Galéria

dául Mednyánszkyval. Ekkor készült műveinek egy részén egyáltalában nem ábrázolt hadszínteret: szívesebben látott békés kisvárost, napsütötte tájat, kikötőt, mólót. Számos alkotását csak azért tudjuk egyértelműen a világháborúhoz kötni, mert feltűnik rajtuk egy-egy katonaruhába bújtatott alak. Márffyt – akárcsak a Nyolcak idején – továbbra is tisztán festői kérdések, szín és fényproblémák izgatták, a háború vagy annak bármilyen következménye számára túlságosan is „narratívának” számított.

A két Wippach-völgyi festményén is a táj és a lovaké a főszerep. Különösen igaz ez a *Táborozás*ra, ahol a katonaságra utaló jelzések szinte teljesen feloldódnak a kompozícióban. Mindkét kép a Nyolcak idejében kidolgozott konstruktív festői szemléletet viszi tovább, *A Wippach völgyében* című képen keményebb, a *Táborozáson* lágyítottabb módon. Ez utóbbin a formák kerekítettebbek, a festésmód vaskosabb, pasztózusabb. A sátrak és a lovak hátának ritmusa a távoli hegyekéhez igazodik. A lemenő nap vörös, sárga, narancs fényvel vonja be a háttérrel, az előtér füves, zöld felületéből, az oldalsó sötétkek sziklák tömbjétől, valamint a középső barna lovak csoportjából csak az első ló fehér színe válik ki élesen. Mintha az egész kép e fejét ívben félretartó, hátsó lábát pihentető állat kedvéért készült volna. Minden más csak kulissza, díszlet.

A lómotívum mint téma végigvonul Márffy életművén, az 1930-as cirkusz-sorozatban majd a későbbi lovas tájképein leginkább a fiatalos erő, szilajság megtestesítője lesz.

A *Táborozás* című képen a legelésző, felszerszámozatlan állatok békéje szöges ellentétben van a tényleges a szituációval, a gyilkos isonzói frontharcokkal. A festmény panteisztikus nyugalmat áraszt.

Rockenbauer Zoltán

